
ВЛИЯНИЕ ЗАНЯТИЙ ОБЩЕЙ ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ НА ПСИХОФИЗИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ СТУДЕНТОВ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

А.Д. РУДЕНКО, В.В. ЛОНОВЕНКО, С.В. ФОМИН, Ю.О. ДОЛЫННЫЙ

Донбасская государственная машиностроительная академия

Аннотация. В статье рассмотрены вопросы эффективности занятий общей физической подготовки в высших учебных заведениях, а также влияние этих занятий на психофизическое состояние будущего специалиста.

Ключевые слова: Общая физическая подготовка, студенческая молодежь.

THE CLASSES IN THE GROUPS IN GENERAL PHYSICAL TRAINING OF THE HIGHER EDUCATIONAL.

A.D. RUDENKO, V.V. LONOVENKO, S.V. FOMIN, J.A. DOLINNYI

Donbass State Machine-building Academy.

Abstract. The questions of the effective of the classes in general Physical Training are considered by the students of the Higher Educational Establishment in the article. And also the impact of the classes on the further specialist's physical condition.

Key words. General physical training, the student's youth.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВИЩИХ ЮРИДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

БІЗІН В.П., КАРАТАЄВА Д.О.

*Національна юридична академія ім. Я.Мудрого
Кременчуцький державний політехнічний університет*

Актуальність. Процес становлення нової державності в Україні, фундаментальне відновлення законодавства, судова реформа і необхідність посилення захисту прав свобод громадян, створення ефективно діючої ринкової економіки, боротьба зі злочинністю радикально змінили значимість юриста – спеціаліста в галузі права. Юридична професія стала однією з найбільш затребуваних, як і у всьому цивілізованому світі. Сьогодні ні одна із сфер життєдіяльності суспільства не обходиться без участі фахівця-юриста, як у цивільному, так і правоохоронному напрямках.

При цьому, кожна професія, крім загальних вимог, висуває до юриста (слідчого, прокурора, судді, нотаріуса, адвоката та ін.) специфічні вимоги. Підвищення якості такої праці неможливе без урахування індивідуальних особливостей і відповідності особистих якостей об'єктивним вимогам професії. Таким чином, сучасне життя потребує спеціалізації професії юристів [1].

Для окремих фахів принципове значення має фахова придатність, тобто відповідність цим фахам спроможностей, фізичних і психічних властивостей людини, що свідчить про необхідність диференційованого підходу до підготовки майбутніх фахівців, з урахуванням сфери прикладання їх праці, особливо на етапі вищої освіти.

Період навчання в вузі – це важливий етап формування особистості майбутнього фахівця. Він повинен навчитися не боятися конкуренції, приймати самостійні рішення, тобто бути творчою, активною, високоморальною особистістю.

Велика роль у комплексній системі навчально-виховного процесу належить фізичному вихованню. Кінцевий результат цього процесу – рівень індивідуальної фізичної підготовленості студента, ступінь розвитку його духовних та професійно-практичних здібностей. На зміст фізичного виховання активно впливають соціально-економічні фактори та науково-технічний прогрес.

Особливого значення набуває ця проблема на сьогодні, коли стратегія держави спрямована на інтеграцію вітчизняного культурного потенціалу у світове суспільство. Отже з'являється потреба у підготовці спеціалістів нової формації, які володіють професійними якостями котрих, повинні відповідати сучасним вимогам [2]. Зокрема необхідних знань щодо обраної спеціальності, такий фахівець повинен володіти належними фізичними кондиціями та працездатністю, особистою фізичною культурою. Це визначає необхідність подальшого, більш уважного та ретельного дослідження актуальної проблеми, щодо підвищення якості фізичної підготовки студентів без суттєвого збільшення об'єму та інтенсивності навчально-виховального навантаження.

Робота виконана у відповідності до плану науково-дослідної роботи Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого.

Мета даної роботи полягає у вивченні стану та визначенні перспектив удосконалення системи фізичного виховання у вищих навчальних закладах (на прикладі юридичних навчальних закладів).

Завдання роботи:

1. Проаналізувати зміст системи фізичного виховання у вищих юридичних навчальних закладах.

2. Визначити шляхи удосконалення процесу фізичного виховання у системі вищої юридичної освіти.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань використовувалися наступні методи дослідження: теоретичний аналіз літературних джерел, педагогічні спостереження, метод експертної оцінки.

Основні результати роботи та їх обговорення. В законах України “Про фізичну культуру і спорт” та “Про освіту” фізичне виховання студентів виступає як невід’ємна складова вищої гуманітарної освіти. Основою державного стандарту фізичного виховання в системі вищої освіти є навчальні програми з фізичного виховання, які розробляються Міністерством освіти і науки України. Вони виступають в якості нормативних і визначають мінімальний обов’язковий рівень рухового режиму та фізичної активності студентів на всіх етапах навчання.

У свою чергу, у відповідності до “Державних вимог щодо навчальних програм фізичного виховання в системі освіти”, вищі навчальні заклади на підставі навчальних планів і базової програми мають право розробляти свої робочі навчальні програми фізичного виховання. Ці програми конкретизують та доповнюють зміст базової фізкультурної освіти, враховуючі регіональні й економічні умови, фізкультурні та спортивні інтереси студентів, специфіку кадрового та матеріально-технічного забезпечення, а також вимоги щодо стандартів вищої освіти, у відповідності до освітньо-кваліфікаційних характеристик профілю підготовки спеціалістів. Разом з цим Міністерства, які мають у своєму підпорядкуванні вищі навчальні заклади, що готують робітників, професійна діяльність котрих здійснюється у специфічних та екстремальних умовах і потребує спеціальної фізкультурної освіти, розробляють та затверджують навчальні програми з фізичного виховання, враховуючі також особливості підготовки таких фахівців.

Важливою частиною системи фізичного виховання студентів у вищих навчальних закладах, безсумнівно, є професійно-прикладна фізична підготовка до трудової діяльності. Цей спеціалізований вид фізичного виховання, спрямований на формування та підтримання необхідного рівня фізичної підготовленості, згідно вимогам до визначеної професії.

Одним з головних завдань ППФП виступає – цілеспрямований розвиток психофізіологічних якостей, до яких ставляться збільшені вимоги у конкретному виді трудової або навчальної діяльності. Від рівня їх розвитку залежить ступінь засвоєння обраної спеціальності. У науково-методичній літературі [3] вони називаються “критеріальні”, тобто ті, які надходять до критерію професійної придатності щодо даної професії. Як свідчить практика, професійно-прикладна фізична підготовка сприяє успішному професійному становленню та розвитку особистості.

Разом з цим, результати ряду досліджень показують, що урахування специфіки професійної діяльності дозволяє суттєво підвищити якість навчання. Очевидно, що виділення спеціальних груп студентів юридичних вузів відповідно до фаху юридичної професії, урахування індивідуальних особливостей, а також розробка відповідних методик їх фізичного виховання дозволять значно збільшити ефективність підготовки майбутніх спеціалістів.

На нашу думку, юридичні спеціальності доцільно розподілити на три специфічні групи: 1) юристи цивільного напрямку діяльності (юрисконсульти); 2) військові юристи (прокурори, слідчі); 3) слідчі (прокуратури, органів внутрішніх справ, служби безпеки). Для окремих фахів (слідчого, оперуповноваженого карного розшуку та ін.) принципового значення має фахова придатність.

Наприклад, відповідно до нормативних документів, що існують, фізична підготовка майбутніх слідчих органів внутрішніх справ є складовою частиною навчання і проводиться згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України № 759 від 21 жовтня 2000 року “Про стан професійної підготовки та безпеки особового складу органів внутрішніх справ України щодо їхнього вдосконалення, відповідно до завдань Президента України з питань забезпечення належного громадського порядку, та протидії злочинності в державі” та додатком № 3 цього наказу “Настанови з організації фізичної підготовки рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України”. У додатку № 9 до “Настанови...” передбачено:

- розділи фізичної підготовки (гімнастика, легка атлетика, лижні гонки, плавання, рукопашний бій, подолання смуги перешкод і підйом по штурмовій дробині та ін.);

- контрольні нормативи з фізичної підготовки для чоловіків і жінок.

У свою чергу, відповідно до наказу МВС України № 203 від 16.04.1994 р. "Про методи щодо виконання Закону України від 24.12.1993 р. № 3808-XII "Про фізичну культуру і спорт" та постанови Верховної Ради України від 24.12.1994 р. № 3809-XII "Про порядок введення в дію закону України "Про фізичну культуру і спорт" і вказівки МВС України № 25/53 к/в від 17.04.1996 р. "Щодо виконання Закону "Про фізичну культуру і спорт" заняття з фізичного виховання та спеціальної фізичної підготовки з кадровим і начальницьким складом органів внутрішніх справ України повинні проводитися в межах службового часу систематично з розрахунку 200 годин на рік, з урахуванням місцевих умов та особливостей несення служби. Заняття мають бути введени двічі на день по дві години.

Що стосується військових юристів, то державні вимоги щодо рівня їх фізичної підготовленості передбачають наявність військової підготовки, а також військового звання офіцера.

Таким чином, процес фізичного виховання у вищих юридичних навчальних закладах повинен містити такі специфічні засоби, методи та форми організації навчання, сприятимуть швидкій та довгостроковій адаптації функціональних систем організму до специфіки майбутньої професійної діяльності. Безсумнівно, що недостатній рівень фізичної та спеціальної підготовленості робітників правоохоронних органів заважає ефективно виконувати свої професійні обов'язки.

Висновки:

1. Програма з фізичного виховання вищого навчального закладу повинна базуватися на базовій нормативній програмі та обов'язково включати додаткові специфічні засоби, методи та форми фізичного виховання, які мають бути спрямовані на підготовку студентів до обраної професії.

2. Аналіз змісту навчальної програми з фізичного виховання Національної юридичної школи України ім. Ярослава Мудрого показав, що процес фізичного виховання майбутніх юристів здійснюється, переважно, на підставі базової навчальної програми, не носить спеціального характеру та не враховує специфіку професійної діяльності.

3. Враховуючи те, що для окремих юридичних спеціальностей принципово важливо має фахова придатність, необхідно розробити комплексну систему фізичного виховання майбутніх юристів, з диференційованим підходом до фаху юридичної спеціальності, яка, на наш погляд, дозволить значно скоротити терміни соціально-психологічної і фізичної адаптації студентів до особливостей навчання в вузі та майбутньої професійної діяльності.

Дальші дослідження передбачається провести у напрямку визначення найбільш ефективних фізичних та психофізіологічних якостей, необхідних у професійній діяльності юристів.

Література:

- Скакун О.М., Скакун О.Ф. *Юридична деонтологія*. – Харків: УВС, 2002. – 336 с.
- Теорія і методика фізического воспитания / Под ред. Круцевич Т.Ю. – К.: Львівська література, 2003. – Т. 2. – 391 с.
- Теорія і методика фізического воспитания / Под ред. Шамардиной Т.М. – Днепропетровск: Пороги, 2003. – 454 с.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВИЩИХ ЮРИДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

В. БІЗИН, Д. КАРАТАЄВА

*Національна юридична академія ім. Я. Мудрого
Кременчуцький державний політехнічний університет*

Анотація. У статті розглянуто питання щодо удосконалення традиційної системи фізичного виховання в вищих навчальних закладах. Показані недоліки системи та визначені можливі шляхи її удосконалення на прикладі юридичного вищого навчального закладу.

Ключові слова: фізичне виховання, вищі навчальні заклади, професійно-прикладна фізична підготовка.

СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СИСТЕМЫ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ В ВЫСШИХ ЮРИДИЧЕСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

В. БИЗИН, Д. КАРАТАЕВА

*Национальная юридическая академия им. Я. Мудрого
Кременчуцкий государственный политехнический университет*

Аннотация. В статье рассмотрен вопрос совершенствования традиционной системы физического воспитания в высших учебных заведениях. Показаны недостатки системы, определены возможные пути её совершенствования на примере юридического высшего учебного заведения.

Ключевые слова: физическое воспитание, высшее учебное заведение, профессионально-прикладная физическая подготовка.

THE STATE AND PERSPECTIVES OF PERFECTION OF SYSTEM OF PHYSICAL EDUCATION IN THE HIGHER JURIDICAL EDUCATIONAL ESTABLISHMENT

V. BIZIN, D. KARATAEVA

*National Law Academy named after Ya. Mudryi
Kremenchuk State Polytechnic University*

Abstract. The article is dedicated to the question of process of physical education system perfection. There are examples of the principal mistakes of systems and the possible ways of its perfection.

Keywords: physical education, higher educational establishment, professional-applied physical preparation.
